

ACC. N:R M. 14931:1-18.

nr. 14

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Skåne Upptecknare: Edvard Ohlsson, Skurup
Härad: Vimmerby Berättare: " " "
Socken: Skurup m. fl. Berättarens yrke: lantbr. hustru
Uppteckningsår: 1960 Född år 1889 i Skurup

Shyddande, utvecklande och roande föremål
för barn i krypsåldern. s. 1-18.

LuF 114

1/6-60

Svar på frågelista nr 114. L. U. F.

Skyddande, utvecklande och vande främål
från barn i bryp åldern.

När det gäller barn i bryp åldern kan jag inte
svara att 92 på frågorna i första avdelningen, då
jag aldrig hört om några sådana skyddande saker
från barn i den åldern i detta län. Det berättas om
barnavård redan från den tid då minna antagna var
mycket eller från 1840-talet i både namn här haft några
särskilda skyddsplagg då hade de säkert nämnt
något därom då de mycket noggrant beskrevs hur
små barn var klädda då i hur späckarna lindades
med flöja. men i lång linda (hantel kinnat gilletyg)
i hur även armarna lades intill kroppen under lina
frista tiden i hur användes tacket av mörsken som
hade mellanfriden av särskilt rhinn över ljässan
som man var mycket rädd om i ansigt mycket om.
Tillig så länge man kunde se några mellan barn

Men så på byllat som det spöda barnet varit på-
blar det gylligt rött äron när det kom i den åldern då
det skulle börja att gå, barnåldern kan man nog knep-
part tala om då de flesta inte gillade att barnen
börja det var nästan något jomedvande bland allmän-
ningen bar eller ledde man dem i när ett barn
redde sig till att krypa blev det oftast hastigt upp-
lyftat. För övrigt var de i ålders tid vanliga stamp-
de runt stödda lergåttor som på många ställen förkom
även i bondens stuga ännu på 1890-talet. Själva lamporna
för småbarn att krypa på, barnet fick låna sig att gå
upprett så fort barnet var det först med stöd av någon
eller möblera, det skulle lära "gå" i men "på sig
själv" i fullt det fanns det så mycket hjölar o under
hjölar som tog upp ett o låg det fick man: "Blåsa på
det så gick det: kottens pira: halsen tog man det i
nagl inte. Men det ålåg äldre syskon, i gändarna barn-
vigan att väl vakta de små så de inte kom till skada

o som respekt för främlingar i matmödrar var fick
de vakta så att inte de små föll i giet det var där
för mycket lärande på barn i huspältern.

Jag kan hört talas om grunda fästad stäng bjälken
men aldrig sett sådan i bruk. Men det kan brukats in
i min barndom så jag vet det att man använde s.k.
gång bagnar. Det fanns två stika typer av gå-bagnar.
Vadligerst var nog den enklaste med fjärla med två
hjul. När trullen föredde utåt ständigt som med röd
som liksom man bena med till i upplåt i en samman-
hängande ram en tråkiga med ett smut hål för bar-
net. Skivan delar i med fjärlan av att för små
lödertampar o att för små trådar att låsa samma
med när man placerat barnet. Barnet lärde sig
när att hela inömlingen följde med när det
änd på benen i skott på med kroppen o lärde sig så
gär man det fick förtli fastlöst. Det fanns även den bar-
nen fick stå i denna ställning o hänge i armvecken när

benen inte var längre ö det var en ynklig syn att se
en liten hjälpslös unge som dönnat hängande i
denne ställning. När benen vikt sig spöke kroppen
trög, huvudet hängde på ena axeln ö ben läng
hjälen är var drogs den upp ö under kroppen blev
naken då byn oftast var obefintliga. Denne syn
ger vidast upphov till: "Halle duden då kan vad
"Hödo rindad" när man dem tog upp i lade den
i vaggan som alljämt var rörlig. Men det ger
också upphov till varliga intermissioner med sådan
enlig gå-baga i. v. när barnet, när barnets folk var
ute hört vagnen framför stugans rida där så man
fick ta ut en förtär för att komma in. Där man
redde sig när det var inmurade små blyspröcke
fönster en vänt att tänka sig.

Den andra midellen är gångbagn var stationär ö be-
träd av en strömmen med blådgult as c: 2 1/2 - 3 alnar
längd (som en säng) ö den var skiva som rullat barnet

var infattad öfver i en sam på att barnet kunde gå
 framåt så långt som tillät öfverända mig om i gå
 fram i tillbak på bågarnas brädor som låg in bit
 för steg och öfver mig. En sådan är minnelse till
 verkad gå och fram i minnelse. Det var ja mera
 en vägar, till mera byggjemisk men också för barn
 liksom på bestående när det blev fortsatt där för länge.
 Även beträffande dessa minnelsestämningar var det
 påminnet barn minnelse som som barn en annan ordning
 istället och minnelsestämningar som minnelse och de hade de
 när många barn öfver minnelse är 1890 talet kan jag
 inte minnelse gå och gå. Det var då var där
 ja heller inte långt till minnelse tiden rätt stolar.
 Tjodning är minnelse kan jag aldrig minnelse men vil
 det är inte säga att det inte minnelse ej heller gått.
 Det kan jag minnelse om. I de enkla hemmen
 kan jag minnelse så många minnelse på om barnet blev
 uttillat minnelse jag redan minnelse om minnelse i ge-
 darna

När man hade en liten barnpiga att se till, ibland vä-
 gar så den ständigt kallas i gång ö ga o leda eller bära
 barnen och man mycket ofta med att barnen skulle
 abster väl i deras roga ben skonas. På länge barnen
 inte kunde njöta rätta på kall fick de rätta i småt ö
 där satt de medan man åt i matbuden med deras red-
 skap som ö av de sm mat som hade det i småt om det
 så var pigas eller midsen, endast den pigas som hade
 ett litet barn i småt fick för rätta vid matbuden de
 andra fick stå till bords, barnen liksom. Var det just
 föda man intyg var det på 1807 talen, ja så länge att
 jag sett det själv, vanligt att den vuxna släppte
 maten i munnen på sig själv ö tuggade den för att sedan
 den var vändtuggad, blandad med saliv ta ut den
 ö släppa den i barnets mun ö jag minns också vid två
 gånger på denna red att midsen undvek att låta
 äldre personer som inte fräsch det hygieniska de
 eller man inte var säker på var fräsch, på baren på småt

barnens naturliga sittplats, deras skolbänk i deras
 träffplatser och de varit olyckliga. På fri skoltid om
 det nu blev någon skolgång ut, läsa i bok läsa
 de flesta dock på detta sätt läsa hemma bokstaven
 stavn. Lägga ihop i läsa rent medel som denna övning
 reende då hon bröde på i läste dem utom att döfri
 för samma sitt arbete. Samtidigt fick de något stann
 barnen se efter de minsta, vilka fram dem om de be-
 tröde för att naturligt, men vilka då barnet med
 tag om läsa i vänt utifrån sig några papper eller
 papper kunde man nog inte till då i det var vanligt
 att man ville fram de minsta ännu i bröjan av 1900-
 talet men då var papper. Blev de små löngriga mellan
 måttiderna lätta det: "Där finns bröd i brödlådan" På fick
 de rätta på sin pall i gräsa på brödkanten. Det fanns
 också en talbänk som viftade om var barnets plats om
 när de barn sade: Var ska jag sitta? Blev efter vänt:
 "På pallen i en prase", ett charmant uttryck som med allra
 bak.

Pappa var mycket i minnet för många barn som
 hade sin barndomstid under mitta år 1800-talet då
 många föräldrar önsket var att barn skulle äga antingen
 de förtjänat det eller ej, de talade bibelns ord på, det var
 mycket om brödet till affoster och när så religiös famo-
 list. Ömheten kom till i alla barns glädjeftingar
 utbrades för sig och barnen ritta enklare. Minn
 berättade att det T. o. m. fanns barn där man lade riset
 i saltlake för att det skulle vända rött och det man
 också så bladet trängde fram. Man kan tänka sig
 hur det kunde för barnstuckarna när de ofta den dag-
 ligen äga trängs och ritta stilla. Timal tygta på
 sin yolk, minsta rörelse eller knipet kunde ge uppträ-
 till mer äga. Men ändå höll man på i ett sätt att sina
 barn även då o dessa väkte upp o förtrades för det som
 väntade dem när de i 6 års ålder kom ut. Tränsta
 lora framman de, de blev avsminkade även de först det
 fanns och de som blev märkte för livet av den hårda

behandling de fatt i som aldrig fick frimögan att
glädja sig åt vad livet kodo att ge. Ett sådant ek-
angel skulle min make har varit. Hon hade
förstås så som jag nysst beskrivit som så hade
hon också styvare.

Där inte religiös fanatism spelade in var det rikhet
en skillnad på framuppfödan i husman- i gårdsmen
hem i de fattiga hemmen förtades barnen för alla små
bringar till cykeltid o underkastelse i de bringarna hem
var det ofta tvästm.

Det var heller som förtalde mig till dessa svikelse
från ännu som naturligtvis varit vändiga. Men må-
kända är det inte så lätt numera att få en bakgrund
till de ting det är mig om när det gäller hundar är
tillbaka i tiden i allmänhet o som jag kan svara
uppgifter på om som jävra uppleft det jag skrivit
om för det komma med

En stils jag åter på beaktningar byggalden

om jag tycker är ett mycket vagt begrepp när det gäller äldre tid, då man för i sig ansåg det på något sätt förmedlande att låta barnen krypa, det var inte människovärdigt. De skulle liksom upprätta i man bar dem till de kunde gå, först med i flera hand utar stöd, man höll dem under armarna i "lände dem gå", eller de fick "gå inner d. o. s. stödjä sig på vad som fanns att stödja på o. tog upp så fort de visade tendens att lägga sig att krypa. Denna uppfattning var åtminstone länge delvis vällit i sig ända in i allra senaste tid i det kan känt, att när man försökt övertyga en ung man om att det var nyttigt för barnet, om byggmott att låta fick krypa, kom endast tryckt mager armvårdare intill sig o. sagt: "Mitt barn ska åtminstone inte behöva krypa om ett djur."

Men om man med krypåldern menar när barnet är mellan 8 mån. o. 1½ år så vet jag inte bestämt vilken saken jag skall nämna. Fanns äldre system

ganska naturligt återgå till de gamla i byn och
allt i närmiljön naturligt målande eller skrivna. So
dessa hade jag mycket i min barndom, ja sedan i
barnpåldern. Men för jag passa på att påpeka att man
för var mycket nog med att flickor sedan från
barnas tidpunkt skulle leva med kvinnliga lekaker
s.s. dockor o krusiga ting, pojkar med maskotter
s.s. hästar o åktyg, annat var gemanat, något att skän-
nas för.

För övrigt tror jag att barn i barnpåldern såhelt var
sig lika för som nu. De kunde fräsa och alla
enklaste och som kanske knappast kunde anses som
lekar men som de faktiskt tyckte för. Samför och
alla finare böcker, en grammatik som kallades för
värd, gris eller kor var mer när än en gammal böck
söcker bok. Själva minns jag att när jag var mellan
2-3 år kunde jag inte somna om jag inte fick ett
liten för (som jag inte förstod mig på) av en liten pojke

blev det vad som kallas en clesas, men annars kan ju
någon slags skalka eller skramla färit den prämta
om det så varit en köst skalka eller en ask med
knappar e.d. eller vilket urz prämt var något för
något ställe som en upplöst urinblåsa från juldagen
med ärtor i ö som tröskor i försitts rind snöre, stören
lufttampen är gärs stoppade ärtor i ö den smala an-
den ströcker in i den vida så det blev en ring som
torrhades, men det var inte bara en lekning utan
den användes också att mysta gam på, det varstade
nå turligt när man mystade, gammalt vanligt på
1800 talet, rist jag såg det var omkr. rehus kiffen.
Bollar av bark eller de mystas som omlinestr med
ullgam så den blev rund utgjorde stömmen till
eller underlaget till vackra ryddla eller viskade bollar
man kunde viska faste masken i mörsten av flera
färger men också med ett snöre av de bollen yta
så att det blev triangelar "det blev ^{my} i många!"

Så upplades man till med långt stycke frukt om den tjocka
asdelande tröden & så vidare med olika färger till
en trögel efter en annan var full i regel alla olika
schattade eller spräckliga allt efter färgsmak kan
källor ha. Vidare boken kan jag nästa rytt i min
barnbarn, växte när de var nya men mindre
störna när de kommit i en dyrt eller lilla jätt
den om hand. De var nämligen de vanliga vid bote-
behållna för gammalbarnas tid, men dessa blev ju
vanliga redan med slutet av 1800 talet & då även
leksaker för de små så ock gammaldags som struk
när man tryckte dem på magen. En sådan fick jag
när jag var i den utredde åldern & jag minns den en
Visselpipa av jule eller handbåle var varit vanliga
men det fick vara till stört barn en leantens elen
mer nog hade man de små med elen & de fick elen
att leka med när de ganske fort blev obrukbara. I en
hans gamla tid var brukade pappa tillja "stata" till

mina små på 1890-talet. Skrikot är pil med bärken på
rhans i biter långa ungefär som en tumme, o' i ena
ändan rhans ett knack, det var barn o' hundra ända. På
rhans det ut flöcker av bärken så de blev bärkiga
o' kunde kunnas ifrån varandra, o' i annan rhalsades
o' blev ut, det var billiga leksaker, men de var de små
o' riktigt knack de när för "Talde studa", komste
allte viktigast de, även för mig som var med o' såg på
omman gjorda det ganska fint rhillknod på leksaker
för flickor o' pojkar, dock, på små, små med pro-
vinsknack o' kunnigdd knack, bland med knack iule
rhans en en bärsknack, målet var i normer kinder
nog mycket gamla (1840-tal?), till "Tulingar" av Trass
rhans som en baby. Tulingarna var ja stakt sig genom
Tidernas fast de var en mer konstnärliga o' kallar för
här dock, men de gifter små med prutling knack
var ja helt flitigt ersatta med plast o' klän loid.
Men sedan när jag var barn fick jag en docka med "riktigt"

här i "riktige" ögon först inle roögon d: i ruck. 1895.
 Dockers ägare o sänger o dockklöder här på också filjt
 utvecklingen här i Kungälv. Enkla nästa minn
 är av hundra möbler, till de som nu finns på
 gå, men på unga i huggelsten blev det nog de som
 varit till de kantzinger. Flickan var ofta så m: om
 minn dockers o vad som hände den till de gamla
 det som de minne. I b: på dockers ägare vander skallen
 o de ängde den precis lika bla o med en minn.
 den blev det också vagn o släpa efter sig även de
 minsta, först på den var det nog roligast när det välte
 I den är till som lekstake b: på marknaden i
 skugg, dels är grönge tillverkning, dels är två till
 verkare här i skugg där den ena alster bestod av
 grönut smälade fjärlar o k: på stela ben o med
 visselrör till rans i st: på prisma i d: som
 både dockers på flickorna, på dessa lekstake var inga
 unga på till. Den gamla vagnens alster bestod av

samt Th kas. rhinn (kanske var det en kas. tasse) pro-
ving i pöngen, det var det jag då ville mest av fast jag
skönade visst inte riktiga lekaker. Någon riktigt
cutusartisk dockmanne blev jag heller aldrig utan
lekte minst lika gärna med djur lekaker.
I kuppälden är det ju inte riktiga o tillfälligheter som
går den ene eller andra sak. Särskilt i hvarid o här
o inte utveckla o användbarheten som är verna re-
det. På en del o så kan det nog alltså varit. Ben-
i den åldern kan inte komma påverkas av tiden-
den utan är ursprungliga o omedelbara. Det var
frånget över de små som var typiska i äldre tid men
som så små kunde de det ja inte o ved passning
behöffer var de kanske ännu mer påpassade då
än nu fast på en annan sätt, man var minst lika
vård om deras liv o lemmar då som nu i en
lämnas mellan utan tillaga. Men jag aldrig kom
i fråga för, man var den tiden dom o lekte för dom.